

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 081982 18 GŽ
Brčko, 04.09.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kadrić Zijada, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I.J. iz B., zastupanog po punomoćniku M.S., advokatu iz B., protiv tuženih H.K. iz B., zastupana po punomoćniku G.M., advokatu iz B., i Z.L. iz B., radi utvrđenja nužnog nasljednog dijela, v.sp. 3.500,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 081982 14 P od 27.09.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 04.09.2018. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja I.J. iz B., se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 081982 14 P od 27.09.2017. godine, POTVRĐUJE u prvom (I) stavu izreke.

Presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 081982 14 P od 27.09.2017. godine, u drugom (II) stavu izreke, ostaje neizmijenjena.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 081982 14 P od 27.09.2017. godine odlučeno je na slijedeći način:

„I Odbija se u cjelosti tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

Utvrđuje se da je ugovorom o poklonu Ov. br. 1055/81 od 15.05.1981. godine, zaključenim između V.J. sina I. iz B. kao poklonodavca i H.K. rođ. J., kćeri V., iz B., i B.V. rođ. J., kćeri V., iz B., povrijeđen nužni nasljedni dio tužitelja I.J., sina V., iz B., te da istom po osnovu nužnog dijela pripada dio od 1/8 na zaostavštini - imovini umrlog V.J. sina I. označenoj kao k.č. br. ...

L. njiva 3. klase u površini od 3416 m², k.č. br. ... L., u dijelu njiva 4. klase u površini od 4632 m², u dijelu njiva 3. klase u površini od 5663 m², u dijelu njiva 5. klase u površini od 1883 m², u dijelu njiva 3. klase u površini od 1006 m² i u dijelu voćnjak 3. klase u površini od 2240 m², k.č. br. ... L. voćnjak 3. klase u površini od 2240 m², k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 558 m², k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 773 m², sve upisane u zk. ul. br. ... k.o. B. 4 - privremeni registar, sada vlasništvo H.K. (V.) sa dijelom od 2/3 i Z.L. (Š.) sa dijelom od 1/3, k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 778 m², upisana u zk. ul. br. ... k.o. B. 4 - privremeni registar, sada vlasništvo H.K. (V.) sa dijelom od 1/1, k.č. br. ... G. u dijelu gradilište u površini od 496 m², i u dijelu zgrada broj 1 gradilište u površini od 78 m², upisana u zk. ul. broj ... k.o. B. 4, sada vlasništvo Z.L. (Š.) sa dijelom od 1/1, k.č. br. ... L. nekategorisani put u površini od 351 m², upisana u zk. ul. br. ... k.o. B. 1 sada vlasništvo B.d.BiH sa dijelom 1/1 i dijela od 1355/1820 od nekretnina označenih kao k.č. br. ... O. u dijelu stambena zgrada u površini od 146 m², u dijelu pomoćna zgrada u površini od 74 m², u dijelu dvorište u površini od 500 m², u dijelu voćnjak 3. klase u površini od 349 m², sve upisane u zk. ul. br. ... k.o. B. 4 - privremeni registar, a što su tužene dužne trpjeti i priznati, te dozvoliti tužitelju da se upiše kao suvlasnik na naprijed navedenim nekretninama na osnovu ove presude, sa navedenim idealnim dijelovima u zemljišnoknjižnim evidencijama, a u nemogućnosti upisa u zemljišnoknjižne evidencije isplatiti mu iznos od 14.596,87 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. njiva 3. klase u površini od 3416 m², iznos od 50.120,00 KM, na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. u dijelu njiva 4. klase u površini od 4632 m², u dijelu njiva njiva 3. klase u površini od 5663 m², u dijelu njiva 5. klase u površini od 1883 m², u dijelu njiva 3. klase u površini od 1006 m² i dijelu voćnjak 3. klase u površini od 2240 m², iznos od 7.606, 87 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. voćnjak 3. klase u površini od 2240 m², iznos od 2.790,00 KM, na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 558 m², iznos od 3.865,00 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 773 m², sve upisane u zk. ul. br. ... k.o. B. 4 - privremeni registar i to: H.K. (V.) sa dijelom od 2/3, a Z.L. (Š.) sa dijelom od 1/3 naprijed navedene novčane protivvrijednosti, iznos od 3.890,00 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... L. njiva 5. klase u površini od 778 m², upisane u zk. ul. br. ... k.o. B. 4 – privremeni registar, vlasništvo H.K. (V.) sa dijelom od 1/1 naprijed navedene novčane protivvrijednosti, zatim iznos od 2.870,00 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. br. ... G. u dijelu gradilište u površini od 496 m² i u dijelu zgrada broj 1 gradilište u površini od 78 m² upisane u zk. ul. br. ... k.o. B. 4, Z.L. (Š.) sa dijelom od 1/1, iznos od 4.831,25 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za k.č. ... L. nekategorisani put u površini od 351 m² upisana u zk. ul. br.1 k.o. B. 1, i to: H.K. (V.) dio od 2/3, a Z.L. (Š.) dio od 1/3 naprijed navedene novčane protivvrijednosti, iznos od 3.610,85 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za dio od 1355/1820 od nekretnina označenih kao k.č. br.

... O. u dijelu stambena zgrada u površini od 146 m², u dijelu pomoćna zgrada u površini od 74 m², u dijelu dvorište u površini od 500 m², u dijelu voćnjak 3. klase u površini od 349 m², sve upisane u z.k. ul. br. ... k.o. B. 4 - privremeni registar, i to: H.K. (V.) sa dijelom od 2/3, a Z.L. (Š.) sa dijelom od 1/3, te iznos od 457,00 KM na ime 1/8 novčane protivvrijednosti za devastirane objekte i to H.K. (V.) dio od 2/3 i Z.L. (Š.) dio od 1/3 naprijed navedene novčane protivvrijednosti, sa zakonskom zateznom kamatom za svaki naprijed navedeni novčani iznos, počev od dana podnošenja tužbe pa sve do konačne isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka, a sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II Obavezuje se tužitelj I.J. iz B., da prvotuženoj H.K. iz B., nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 700,00 KM, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.”

Navedenu presudu žalbom pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno „ili“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači, tako da tužbeni zahtjev tužitelja u cjelosti usvoji, a njemu dosude troškovi prvostepenog parničnog postupka, uvećani za troškove sastava žalbe i troškove takse na žalbu ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Tužene nisu odgovorile na žalbu tužitelja.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Konačno opredijeljenim tužbenim zahtjevom u ovom sporu (podneskom od 21.08.2017. godine) tužitelj traži da se utvrdi da je Ugovorom o poklonu Ov.broj 1055/81 od 15.05.1981. zaključenim između V.J. (oca tužitelja i tužene H.K., a djeda tužene Z.L.), kao poklonodavca, i H.K. i B.V. (kćerka poklonodavca i majka tužene Z.L.), kao poklonoprimaca, povrijeđeno njegovo pravo na nužni nasljedni dio na poklonjenim nekretninama (koje su taksativno nabrojane u izreci pobijane presude) i da mu stoga na ime nužnog nasljednog dijela pripada dio od 1/8 na tim nekretninama a što su tužene dužne priznati i trpjeti da se on (tužitelj) uknjiži na predmetnim nekretninama sa navedenim suvlasničkim dijelom a ukoliko uknjižba u zemljišnoknjižnim evidencijama nije moguća, da onda tužene tužitelju isplate novčanu protivvrijednost nužnog nasljednog dijela (novčani iznosi za svaku parcelu navedeni u tužbenom zahtjevu i izreci prvostepene presude).

Ovakav zahtjev tužitelja tužene su osporile prvo isticanjem prigovora zastare predmetnog potraživanja jer je protekao rok od tri godine unutar kojeg je tužitelj mogao pobijati raspolaganja (sada umrlog) V.J. učinjena poklonom, a zatim i navodom da je i tužitelj od oca V.J. za života dobio nekretnine čija vrijednost uveliko premašuje vrijednost nužnog nasljednog dijela, koji potražuje u ovoj parnici.

Prema obrazloženju pobijane presude prvostepeni sud je, polazeći od činjenica da je Ugovorom o poklonu koji je zaključen dana 28.04.1981. godine V.J. svojim kćerkama (a sestrama tužitelja), H.K. i B.V. (majka tužene Z.L.) poklonio nekretnine koje su predmet ovog spora, da je V.J. preminuo 18.03.1995. godine, te da je tužba u ovom sporu podnesena 24.09.2014. godine (nakon donošenja rješenja o nasljeđivanju Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o O 055075 14 O 2 od 02.09.2014. godine iza umrlog V.J.),

zaključio da je u konkretnom slučaju došlo do zastarjelosti prava na vraćanje poklona jer se vraćanje poklona, u smislu odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SRBiH”, broj 7/80 i 15/80- u daljem tekstu Zakon o nasljeđivanju), može tražiti u objektivnom roku od tri godine od ostaviteljeve smrti, pa polazeći od toga i kod činjenice da osnovanost alternativno postavljenog tužbenog zahtjeva (isplata novčane protivvrijednosti nužnog nasljednog dijela) zavisi od osnovanosti samog zahtjeva za vraćanje poklona, prvostepeni sud je primjenom odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju, stavom prvim izreke pobijane presude, odbio tužbeni zahtjev tužitelja (kako osnovni, tako i alternativni),

dok je odluku o troškovima parničnog postupka (stav drugi izreke prvostepene presude), kojom je obavezao tužitelja da tuženoj H.K. nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 700,00 KM, zasnovao na odredbi člana 119. stav 1 Zakona o parničnom postupku.

Kada obrazlaže žalbene razloge kojima pobija prvostepenu presudu tužitelj u žalbi ukazuje da je suština ovog spora povreda njegovog nužnog nasljednog dijela, a ne opoziv poklona jer je opoziv poklona samo posljedica, da je ostavinski postupak iza umrlog V.J. pokrenut 10.01.2013. godine, da je rješenje o nasljeđivanju doneseno 02.09.2014. godine, da je tek nakon prijema tog rješenja o nasljeđivanju saznao da je povrijeđen njegov nužni nasljedni dio i da je ubrzo nakon toga 24.09.2014. godine i podnio tužbu protiv tuženih i tvrdi da u ovom sporu nema mjesta primjeni odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju, već se primjenjuje odredba člana 142. istog Zakona kojom je propisano da pravo nasljednika na predaju zaostavštine zastarijeva u odnosu na savjesnog držaoca u objektivnom roku od 10 godina od smrti ostavioca, dok za nesavjesnog držaoca ovo pravo zastarijeva za 20 godina.

Po ocjeni ovog suda tvrdnjama iznesenim u žalbi, tužitelj nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Naime, odredbom člana 29. Zakona o nasljeđivanju propisano je da nužni nasljednici imaju pravo na dio zaostavštine kojim ostavitelj ne može raspolagati i koji se naziva nužni dio, dok je odredbom člana 43. istog Zakona propisano da smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona kojim je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici, a odredbom člana 44. da se smanjenje raspolaganja testamentom može tražiti u roku od tri godine od proglašenja testameta, a vraćanje poklona u roku od tri godine od smrti ostavitelja odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt, postalo pravosnažno.

U konkretnoj slučaju tužitelj je postavio nasljednopravni zahtjev za redukciju (vraćanje) poklona u dijelu kojim je povrijeđen njegov nužni nasljedni dio kako je to i prvostepeni sud našao i kada su tužene protivljenje tako postavljenom tužbenom zahtjevu iskazale prigovorom zastare potraživanja, onda je prvostepeni sud osnovanost tog prigovora i bio dužan ocijeniti sa aspekta gore navedene odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju (koja se nadovezuje na odredbu člana 43. istog Zakona a koja odredba jasno propisuje ko može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela), a ne sa aspekta odredbe člana 142. Zakona o nasljeđivanju (kojom je propisano da pravo nasljednika na predaju zaostavštine zastarijeva u odnosu na savjesnog držaoca u objektivnom roku od 10 godina od smrti ostavioca, dok za nesavjesnog držaoca ovo pravo zastarijeva za 20 godina) na koju se odredbu tužitelj poziva u žalbi, jer primjena navedene odredbe člana 142. Zakona o nasljeđivanju dolazi u obzir ukoliko postoji spor između nasljednika istog ostavitelja koji se spore o jačem pravu na nasljedstvo ili o veličini nasljednog dijela odnosno spor u kojem nasljednik zahtjeva predaju stvari ostavine od drugog nasljednika koji te stvari drži po svom nasljednom pravu, a što u ovom predmetu nije slučaj.

Rok iz odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju u kome se može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog nasljednog dijela je objektivni rok i početak njegovog toka i njegov istek ne vezuje se za subjektivne elemente na strani nužnih nasljednika odnosno za saznanje nužnog nasljednika (koji traži vraćanje poklona), za postojanje ugovora o poklonu pa je bez značaja navod tužitelja u žalbi da je tek nakon prijema rješenja o nasljeđivanju od 02.09.2014. godine saznao da je povrijeđen njegov nužni nasljedni dio.

Kod toga da je ostavitelj V.J. preminuo 18.03.1995. godine a da je tužbu u ovoj pravnoj stvari tužitelj podnio 24.09.2014. godine onda je pravilno prvostepeni sud, imajući u vidu trogodišnji rok propisan odredbom člana 44. Zakona o nasljeđivanju, unutar kojeg se može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela, našao osnovanim prigovor zastare kojim prigovorom su se tužene tužbenom zahtjevu usprotivile, pa obzirom

na navedeno ne može biti riječi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, kada je prvostepeni sud odlučio kao u prvom (I) stavu izreke.

Svi ostali navodi tužitelja izneseni u žalbi, kod toga da je pravilan zaključak prvostepenog suda da je u konkretnom slučaju nastupila zastara prava na traženje smanjenja (vraćanja) poklona zbog povrede nužnog dijela, su irelevantni i nisu bili predmet razmatranja ovog suda.

Sa navedenog, prvostepena presuda u prvom (I) stavu izreke pravilna je i zakonita, a kako nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je žalbu tužitelja odbiti odnosno odlučiti kao u prvom stavu izreke ove presude, a na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obzirom da tužitelj odluku prvostepenog suda o naknadi troškova parničnog postupka (drugi stav izreke prvostepene presude) navodima obrazloženja žalbe ne pobija, drugim stavom izreke ove presude, određeno je da u tom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić